

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΙΟΒΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΤΕΥΧΟΣ 2ο/2022

Συνέντευξη Τύπου | Αθήνα 6 Ιουλίου 2022

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Κύρια σημεία της τριμηνιαίας έκθεσης του ΙΟΒΕ για την ελληνική οικονομία που παρουσιάστηκε στις 06/07/2022:

- Η **οικονομική δραστηριότητα παγκοσμίως** συνέχισε να ανακάμπτει στην αρχή του 2022, ωστόσο με ρυθμό χαμηλότερο από ό,τι στα προηγούμενα τρία τρίμηνα, τάση η οποία θεωρείται πως αντανακλά τις πρώτες επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία. Οι οικονομίες των χωρών του ΟΟΣΑ αναπτύχθηκαν με ρυθμό 4,4% το πρώτο τρίμηνο φέτος, κατόπιν αύξησης του ΑΕΠ κατά 4,9% στο προηγούμενο τρίμηνο και οριακής συρρίκνωσης 0,2% στην αρχή του 2021. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ στις πλέον αναπτυγμένες οικονομίες (G7) διαμορφώθηκε σε 3,8% φέτος, έναντι 4,5% στο προηγούμενο τρίμηνο και ύφεσης 0,5% στο αντίστοιχο τρίμηνο του 2021. Οι 20 μεγαλύτερες οικονομίες του ΟΟΣΑ αναπτύχθηκαν με ρυθμό 4,5% το πρώτο τρίμηνο του 2022, όπως και το προηγούμενο τρίμηνο, κατόπιν ανάπτυξης 3,7% το αντίστοιχο τρίμηνο πέρυσι. Συνεπώς, η επιβράδυνση της παγκόσμιας ανάκαμψης σε σύγκριση με το τέλος του 2021 προήλθε κυρίως από τις πλέον αναπτυγμένες οικονομίες. Μεταξύ των πλέον αναπτυγμένων, τη μεγαλύτερη επιτάχυνση το πρώτο τρίμηνο του 2022 έναντι του προηγούμενου παρουσίασαν το Ηνωμένο Βασίλειο (+8,7% από +6,6%) και η Γερμανία (+3,8% έναντι +1,8%). Αντίθετα, η μεγαλύτερη επιβράδυνση σημειώθηκε στις ΗΠΑ (+3,5% έναντι +5,5%) και στη Γαλλία (+4,5% από +4,9%). Μεταξύ των μεγάλων ασιατικών αναπτυσσόμενων οικονομιών, η Κίνα αναπτύχθηκε στο πρώτο τρίμηνο με 4,8% από 4,0% ένα τρίμηνο πριν. Είναι η πρώτη φορά από το πρώτο τρίμηνο του 2021 που η ανάπτυξη της συγκεκριμένης χώρας επιταχύνθηκε. Η οικονομία της Ινδίας σημείωσε ανάκαμψη 4,1%, από 4,7% στο τέταρτο τρίμηνο του 2021. Στη Λατινική Αμερική, οι οικονομίες της Αργεντινής και της Βραζιλίας ανέκαμψαν με ρυθμούς 6,1% και 1,5% αντίστοιχα, από ανάπτυξη 8,7% και 1,6% το προηγούμενο τρίμηνο.
- Ο **ρυθμός ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας** επιβραδύνθηκε ελαφρώς στο πρώτο τρίμηνο του 2022 σε σύγκριση με το προηγούμενο, στο 7,0% από 8,1%, ενώ ένα χρόνο νωρίτερα υποχωρούσε κατά 1,7%. Η άνοδος του ΑΕΠ στο τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου προήλθε κυρίως από την ισχυρή αύξηση των καταναλωτικών δαπανών των νοικοκυριών (+11,6%), ενώ τα καταναλωτικά έξοδα του δημοσίου ανήλθαν ήπια (+1,8%). Έπεται της ιδιωτικής κατανάλωσης σε συμβολή στην ανάκαμψη η νέα διεύρυνση των εξαγωγών (+9,6%), κυρίως σε υπηρεσίες

(+23,0%), και σε μικρό βαθμό σε αγαθά (+2,5%). Οι επενδύσεις διευρύνθηκαν κατά 9,2%, αποκλειστικά από διεύρυνση του σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου κατά 9,6%.

- Οι εξελίξεις γύρω από τον πόλεμο στην Ουκρανία (διάρκεια, έκταση κυρώσεων) και οι επιπτώσεις τους (πληθωρισμός, τροφοδοσία σε ενέργεια-πρώτες ύλες-τρόφιμα), οι αντιδράσεις πολιτικής (παρεμβάσεις στήριξης, νομισματική πολιτική), η δυναμική του τουρισμού, η μεταβλητότητα στο υγειονομικό ζήτημα, ο βαθμός και η ποιότητα αξιοποίησης της αυξημένης ρευστότητας (Ταμείο Ανάκαμψης-τραπεζικές χορηγήσεις), θεωρούνται οι καθοριστικοί παράγοντες του ΑΕΠ το 2022. Στο **μακροοικονομικό σενάριο για το 2022**, στο οποίο ο πόλεμος θα συνεχιστεί στο μεγαλύτερο τμήμα της διάρκειας του τρέχοντος εξαμήνου, πιθανότατα στο σύνολό του, με ισχυρό αντίκτυπο στην ανάκαμψη της Ευρωζώνης, πρωτίστως μέσω των τιμών των ενεργειακών αγαθών (πετρέλαιο Brent +50-55%), ενώ εγχωρίως οι επιδράσεις στον τουρισμό θα είναι μικρότερες των αναμενόμενων νωρίτερα φέτος, με την πανδημία ενδεχομένως να παρουσιάζει νέα έξαρση στο τέλος του καλοκαιριού-αρχές φθινοπώρου, χωρίς επαναφορά γενικευμένων περιοριστικών μέτρων και τέλος, θα επιτευχθεί ο στόχος δαπανών του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, προβλέπεται ότι η ελληνική οικονομία θα αναπτυχθεί φέτος με ρυθμό στην περιοχή 3,5-4,0%.

Σύγκριση προβλέψεων για επιλεγμένους Οικονομικούς Δείκτες, 2021-2022
(σε σταθερές τιμές 2015, ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές)

	ΥΠΟΙΚ		ΕΕ		ΙΟΒΕ		ΔΝΤ		ΟΟΣΑ	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
ΑΕΠ	6,9	3,1	8,5	3,5	9,0-9,5	3,5-4,0	6,5	3,5	6,7	2,8
Ιδιωτική Κατανάλωση	3,3	2,4	3,3	1,5	5,5-6,0	3,0 - 4,0	:	:	2,1	3,5
Δημόσια Κατανάλωση	4,1	-1,9	4,4	-1,7	5,5-6,0	-1,0 - -2,0	:	:	4,6	-1,5
Ακαθ. Επενδ. Παγίου Κεφαλαίου	11,7	9,8	15,3	14,7	10-12	13-15	:	:	14,0	9,0
Εξαγωγές	14,1	5,6	16,2	11,6	19-21	12-14	:	:	4,1	16,5
Εισαγωγές	6,6	16,1	8,1	7,9	14-16	11-13	:	:	1,7	13,2
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (%)	0,6	5,6	0,6	6,3	1,2	9,0-9,6	-0,1	4,5	0,4	8,8
Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	15,9	13,9	15,3	13,7	14,9	12,0-12,4	15,8	12,9	14,6	12,4
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-9,6	-4,4	-9,9	-4,3	:	:	-10,2	-4,8	-9,6	-4,1
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	:	:	-6,3	-8,4	:	:	-7,4	-6,3	-7,2	-7,7

Πηγές: Πρόγραμμα Σταθερότητας 2022, Υπουργείο Οικονομικών, Απρίλιος 2022 – European Economic Forecast, spring 2022, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Απρίλιος 2022 - Η Ελληνική Οικονομία 02/22, ΙΟΒΕ, Ιούλιος 2022 – World Economic Outlook και Fiscal Monitor, ΔΝΤ, Απρίλιος 2022 - Economic Outlook 111, ΟΟΣΑ, Ιούνιος 2022

- Υπέρβαση **πρωτογενούς αποτελέσματος Κρατικού Προϋπολογισμού** την περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου φέτος έναντι του σχετικού στόχου στον Προϋπολογισμό του 2022: έλλειμμα €3,3 δισεκ., έναντι στόχου για έλλειμμα €5,0 δισεκ. και ελλείμματος €8,8 δισεκ. πριν ένα χρόνο. Η υπέρβαση του στόχου προήλθε κυρίως από το σκέλος των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού, οι οποίες ήταν €958 εκατ. λιγότερες του σχετικού στόχου, κυρίως λόγω των δαπανών λιγότερων για απόκτηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατά €458 εκατ., από

ετεροχρονισμό πληρωμών για εξοπλιστικά προγράμματα και των καταπτώσεων εγγυήσεων κατά €203 εκατ. Τα καθαρά έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού υπερέβησαν το σχετικό στόχο κατά €699 εκατ., σχεδόν αποκλειστικά από τις υψηλότερες εισπράξεις φόρων (+€1,75 δισεκ.), κυρίως σε ΦΠΑ λοιπών εσόδων-υπηρεσιών (+€644 εκατ.) και σε λοιπούς τρέχοντες φόρους (+€366 εκατ.)

- Σε συνθήκες ισχυρής ανάκαμψης εγχωρίως για τέταρτο τρίμηνο την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου του τρέχοντος έτους, το **ποσοστό ανεργίας** διαμορφώθηκε στο 13,8%, 3,3 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από το αντίστοιχο τρίμηνο πέρυσι. Ο αριθμός των ανέργων περιορίστηκε κατά 13,2% ή 98,2 χιλ. άτομα, στους 647,2 χιλ., ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε κατά 418,9 χιλ. άτομα, στους 4.044,0 χιλ. Επομένως, η μείωση του ποσοστού ανεργίας προήλθε από την ισχυρή άνοδο της απασχόλησης, που περιόρισε σημαντικά και το μη ενεργό πληθυσμό (-335,7 χιλ. άτομα). Σε κλαδικό επίπεδο, οι περισσότερες θέσεις εργασίας σε σύγκριση με το α' τρίμηνο του 2021 δημιουργήθηκαν στις Υπηρεσίες παροχής καταλύματος-εστίασης (+129,9 χιλ. ή +67,3%) και στο Χονδρικό-Λιανικό Εμπόριο, όπου τα προηγούμενα χρόνια είχαν μειωθεί, εξαιτίας της αναστολής λειτουργίας των επιχειρήσεων σε αυτούς. Ακολούθησαν σε άνοδο η Μεταποίηση (+41,1 χιλ. ή + 11,2%), η Εκπαίδευση (+28,8 χιλ. ή +9,3%). Μείωση της απασχόλησης κατά το πρώτο τρίμηνο φέτος σημειώθηκε μόνο στις Χρηματοπιστωτικές-ασφαλιστικές δραστηριότητες (-3,8 χιλ. ή -4,9%) και την Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος - φυσικού αερίου (επίσης -3,8 χιλ. ή -11,2%).

Ως προς τις αναμενόμενες τάσεις στην απασχόληση και την ανεργία στη συνέχεια του 2022, παρότι θα ασκούνται πιέσεις στην αγοραστική δύναμη από τον ιδιαίτερα υψηλό πληθωρισμό, οι εκτεταμένες παρεμβάσεις έναντι της ενεργειακής κρίσης, σε συνδυασμό με τη χρησιμοποίηση μέρους της συσσωρευμένης αποταμίευσης στη διάρκεια της πανδημίας, θα στηρίξουν την καταναλωτική ζήτηση και ακολούθως την απασχόληση στους κλάδους στους οποίους ως επί το πλείστον αυτή εκδηλώνεται (Λιανικό εμπόριο, Τουρισμός, Εστίαση, Ψυχαγωγία-Διασκέδαση). Η λειτουργία αυτών των κλάδων χωρίς ισχυρούς περιορισμούς στο σύνολο του έτους, ακόμα και εάν ανακάμψει για κάποια περίοδο η πανδημία, σε αντίθεση με πέρυσι, θα συμβάλλει στη δημιουργία εισοδήματος και καταναλωτικής ζήτησης, ανατροφοδοτώντας τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Μεταξύ αυτών των τομέων, πρωταρχικό ρολό στην ενίσχυση της απασχόλησης θα έχει ο Τουρισμός, από τη διαφαινόμενη κατακόρυφη αύξηση των διεθνούς τουριστικής κίνησης.

Οι πιέσεις από τον πόλεμο στην ανάκαμψη της Ευρωζώνης θα έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις εγχώριες εξαγωγές, κυρίως προϊόντων. Όμως, η σταθερή ανοδική δυναμική των εξαγωγών αγαθών τα τελευταία χρόνια, που τις έχει οδηγήσει σε διαδοχικά ιστορικά μέγιστα επίπεδα, θα τονώσει σε ένα βαθμό την απασχόληση στη Βιομηχανία, τόσο άμεσα, από την αυξημένη παραγωγή, όσο και έμμεσα, μέσω των βιομηχανικών επενδύσεων.

Η αύξηση των επενδύσεων, σε εξαγωγικούς κλάδους της βιομηχανίας και στον Τουρισμό, αλλά κυρίως αξιοποιώντας τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, καθώς και από την εκκίνηση επενδύσεων σε σημαντικές αποκρατικοποιήσεις, θα ενισχύσει σημαντικά τη δημιουργία θέσεων εργασίας φέτος, μεταξύ άλλων κλάδων, στις Κατασκευές.

Τονωτικά στην εγχώρια απασχόληση φέτος θα επενεργήσει ο δημόσιος τομέας, καθώς υπάρχει προγραμματισμός 20,6 χιλ. προσλήψεων και διορισμών για το τρέχον έτος, στο πλαίσιο του κανόνα «μία πρόσληψη για κάθε μία αποχώρηση».

Μια εξέλιξη της οποίας η επίδραση στην απασχόληση είναι ακόμη δύσκολο να προβλεφθεί, είναι η μεταβολή του κατώτατου μισθού από την 1^η Μαΐου. Οι επιδράσεις της εξαρτώνται διαχρονικά από την έκτασή της. Η αύξηση θα επηρεάσει κυρίως επιχειρήσεις σε κλάδους στους οποίους ένα μεγάλο τμήμα των εργαζομένων αμείβεται με τον κατώτατο μισθό, π.χ. λόγω υψηλής αναλογίας ανειδίκευτης εργασίας. Οι επιχειρήσεις σε αυτούς τους κλάδους θα πρέπει να ανταπεξέλθουν τόσο στην τρέχουσα ισχυρή άνοδο του ενεργειακού κόστους, όσο και στην αύξηση του μισθολογικού κόστους.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω επιδράσεις στην αγορά εργασίας, η πρόβλεψη για το μέσο ποσοστό ανεργίας το 2022 αναθεωρήθηκε επί τα βελτίω, στην περιοχή του 12,0-12,4%.

- **Ο μέσος ρυθμός μεταβολής τιμών καταναλωτή (ΓΔΤΚ)** στο πρώτο πεντάμηνο του 2022 ήταν ιδιαίτερα υψηλός, 8,8%, έναντι αντιπληθωρισμού 1,0% πριν ένα χρόνο. Αυτή η άνοδος είναι η μεγαλύτερη των τελευταίων 27 ετών. Οφείλεται κυρίως στην έντονη αύξηση των τιμών των ενεργειακών αγαθών, αλλά και στην ενίσχυση της εγχώριας ζήτησης, ενώ η άμεση φορολογια ουσιαστικά δεν άσκησε επίδραση στις τιμές.

Ως προς τις αναμενόμενες εξελίξεις στις τιμές καταναλωτή στη συνέχεια του 2022, η τάση στις τιμές των ενεργειακών προϊόντων θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την εξέλιξη του ρωσικού πολέμου στην Ουκρανία, από την εξέλιξη των κυρώσεων προς στη Ρωσία και από αυτή, αλλά και από τις στρατηγικές των εταιρειών, αναφορικά με την αγορά ρωσικού πετρελαίου ή/και την προώθησή του στην παγκόσμια αγορά. Καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της τιμής του πετρελαίου θα έχει και ο βαθμός αντίδρασης άλλων πετρελαιοπαραγωγών χωρών, καθώς και οι επιπτώσεις που ενδέχεται να έχουν οι εξελίξεις του πολέμου στην παγκόσμια ζήτηση πετρελαίου. Πάντως, παραμένουν οι προβλέψεις πως η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας θα συνεχιστεί φέτος, έστω ηπιότερα από ό,τι αναμενόταν στην αρχή του 2022, τάση που θα διευρύνει τη ζήτηση πετρελαίου σε σχέση με το 2021. Τα νέα μέτρα επιδότησης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και καυσίμων θα μετριάσουν την έντονη πληθωριστική επίδραση των τιμών των ενεργειακών προϊόντων.

Πέρα από τις επιδοτήσεις ενέργειας, τα υπόλοιπα μέτρα στήριξης για ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (ΑΜΕΑ, χαμηλοσυνταξιούχοι, δικαιούχοι ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, κ.ά.) για την ανάσχεση των επιδράσεων της ενεργειακής κρίσης, θα αποτρέψουν μια σημαντική εξασθένηση της καταναλωτικής ζήτησης. Η μεσοσταθμική μείωση του ΕΝΦΙΑ και η αύξηση του κατώτατου μισθού από την αρχή του Μαΐου, θα ενισχύσουν το διαθέσιμο εισόδημα. Το εισόδημα και η κατανάλωση των νοικοκυριών εγχωρίως και ακολούθως οι τιμές, θα τονωθούν από την αυξημένη δραστηριότητα και τη διεύρυνση της απασχόλησης, σε κλάδους οι οποίοι πλήγηκαν τα προηγούμενα χρόνια από τα περιοριστικά μέτρα και στους οποίους πραγματοποιείται ένα σημαντικό τμήμα της εγχώριας κατανάλωσης (Λιανικό Εμπόριο, Εστίαση, Τουρισμός). Παρόμοιες εξελίξεις θα προκληθούν από τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε εξωστρεφείς δραστηριότητες, κυρίως στη Βιομηχανία, Τουρισμό και Μεταφορές.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω τάσεις στους παράγοντες του εγχώριου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, και τις υπόλοιπες σχετικές με τις τιμές υποθέσεις και προβλέψεις του σεναρίου μακροοικονομικών εξελίξεων του IOBE, προβλέπεται ο πληθωρισμός να διαμορφωθεί κατά μέσο όρο το 2022, στην περιοχή του 9,0% με 9,6%.

- Οι **τράπεζες** και το χρηματοπιστωτικό σύστημα ευρύτερα επηρεάζονται άμεσα από την ταχύτερη περιστολή της επεκτατικής νομισματικής πολιτικής. Από το τέλος του 2021, παρατηρείται συστηματική αύξηση στο κόστος δανεισμού δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, ταυτόχρονα με διεύρυνση της απόκλισης από το αντίστοιχο κόστος σε χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης. Η πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίου καθίσταται ακριβότερη και δυσχερέστερη, τόσο για τις τράπεζες όσο και για τις επιχειρήσεις. Στις θετικές εξελίξεις το πρώτο πεντάμηνο του τρέχοντος έτους, ενισχύθηκε η πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις, αντισταθμίζοντας τη συνεχιζόμενη πιστωτική συρρίκνωση προς τα νοικοκυριά. Συνεχίστηκε η μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ) το πρώτο τρίμηνο φέτος, αν και με βραδύτερο ρυθμό. Οι ιδιωτικές καταθέσεις ανέκαμψαν το δίμηνο Απριλίου-Μαΐου, αν και επίσης με βραδύτερο ρυθμό από πέρυσι. Κρίσιμες προτεραιότητες για τις τράπεζες αποτελούν η επιτάχυνση αξιοποίησης των πόρων του δανειακού σκέλους του Ταμείου Ανάκαμψης, η βελτίωση δεικτών οργανικής κερδοφορίας και ποιότητας ιδίων κεφαλαίων, η συνέχιση μείωσης των ΜΕΔ, η αποτελεσματική εφαρμογή του πτωχευτικού κώδικα και του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών.

Όπως ανέφερε επίσης, κατά την παρουσίαση της Έκθεσης, ο Γενικός Διευθυντής του IOBE, καθηγητής Νίκος Βέττας:

- Φέτος, οι ρυθμοί πραγματικής μεγέθυνσης αναμένονται ισχυροί, παρά τον πολύ υψηλό πληθωρισμό.
- Μεσοπρόθεσμα γίνεται επιτακτική η ανάγκη αναστροφής των δίδυμων ελλειμμάτων, του δημοσιονομικού και εμπορικού ισοζυγίου, εν μέσω ιδιαίτερα υψηλών τιμών ενέργειας και ευρύτερων διαταραχών στην παγκόσμια οικονομία.
- Η αύξηση της κατανάλωσης, παρά τον υψηλό πληθωρισμό, στηρίζεται εν μέρει σε πολιτικές επιδοτήσεων, προηγουμένως για τη στήριξη εισοδημάτων λόγω της πανδημίας και πλέον για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών ενέργειας.
- Η άνοδος της κατανάλωσης αναμένεται να μετριαστεί κατά το υπόλοιπο του έτους. Επίσης σημαντικό μέρος της κατανάλωσης προκαλεί αυξημένες εισαγωγές. Για τη διατήρηση των ρυθμών μεγέθυνσης σε υψηλό επίπεδο είναι κρίσιμο να αυξάνονται συστηματικά οι επενδύσεις και οι εξαγωγές.
- Αυξανόμενο μέρος των μεταποιητικών επιχειρήσεων της χώρας πετυχαίνει καλές εξαγωγικές επιδόσεις. Ταυτόχρονα, μεγαλύτερο μέρος του τομέα του τουρισμού στρέφεται στην προσφορά υπηρεσιών υψηλής αξίας.
- Στο παγκόσμιο πλαίσιο, ο υψηλός πληθωρισμός εντείνει τις τάσεις αντιστροφής της νομισματικής πολιτικής. Οι γεωπολιτικές εντάσεις, μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, συντηρούν ιδιαίτερα υψηλά το κόστος ενέργειας και την αβεβαιότητα. Υπάρχουν ισχυρές πιέσεις στις αλυσίδες εφοδιασμού, τα επενδυτικά σχέδια και τους προϋπολογισμούς νοικοκυριών και κρατών.
- Αν και σχεδόν όλες οι οικονομίες πλήττονται, η δική μας είναι σε κρίσιμο σημείο. Στην έξοδο από την ενισχυμένη εποπτεία, με την ανάκτηση επενδυτικής βαθμίδας ως κομβικό ενδιάμεσο στόχο, επιχειρεί να τεθεί σε τροχιά συστηματικής ανάπτυξης.
- Ο πόλεμος στην Ουκρανία ήταν η σπίθα που πυροδότησε τον πληθωρισμό, όμως αυτός βρήκε προσάναμμα για να γιγαντωθεί στην προηγούμενη κατάσταση της παγκόσμιας οικονομίας, όπου υπήρχαν ισχυρές ανισορροπίες.

- Οικονομίες όπως η δική μας, με χρόνιες δομικές υστερήσεις, δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα του πληθωρισμού κυρίως με επιδοματικές πολιτικές. Αν και είναι απαραίτητα μέτρα υποστήριξης προς τα ευάλωτα νοικοκυριά και πολιτικές προσαρμογής της ρύθμισης σε βασικές αγορές, είναι επείγον να υπάρξει υποστήριξη της παραγωγής, με απλούστευση διαδικασιών και κανόνων και μεταρρυθμίσεις για αύξηση του ανταγωνισμού στις αγορές προϊόντων.
- Κρίσιμη σημασία έχει και η μεγάλη αύξηση του κόστους χρηματοδότησης της χώρας, όπως και της απόστασης από τον μέσο όρο στην Ευρωζώνη. Η κατάσταση δεν είναι η ίδια με το 2010. Η ρύθμιση για το δημόσιο χρέος έχει μεταφέρει το μεγαλύτερο βάρος του σε επόμενα χρόνια. Οι πολιτικές στην Ευρώπη, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και γενικότερα, σηματοδοτούν πως δεν υπάρχει πρόθεση να αφεθούν οι αδύναμες οικονομίες να αντιμετωπίζουν τους κινδύνους μόνες. Συνεπώς, οι κίνδυνοι για την οικονομία δεν είναι άμεσοι, είναι όμως ισχυροί.
- Το παράθυρο ευκαιρίας που διαγράφεται για τα επόμενα δύο ή τρία χρόνια μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον αναγκαίο εκσυγχρονισμό του κράτους και των επιχειρήσεων. Αν αυτό συμβεί, η χρηματοδότηση στη συνέχεια δεν θα είναι πρόβλημα και η ανάπτυξη θα είναι ισχυρή.